

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 22.9.2009
KOM(2009) 488 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET
om Europeiska forskningsrådets verksamhet och uppfyllandet av målen i det särskilda
programmet Idéer 2008

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

om Europeiska forskningsrådets verksamhet och uppfyllandet av målen i det särskilda programmet Idéer 2008

(Text av betydelse för EES)

1. INLEDNING

Europeiska forskningsrådet (EFR) instiftades i februari 2007 genom ett beslut av kommissionen¹ som ett nytt ambitiöst inslag i EU:s forskningspolitik i enlighet med det sjunde ramprogrammet. Det är kanalen för genomförande av det särskilda programmet Idéer och har en budget på 7,51 miljarder euro för åren 2007–2013. Europeiska forskningsrådet består av ett oberoende vetenskapligt råd som stöds av en särskild genomförandestruktur och det drivs enligt principerna om vetenskaplig excellens, autonomi, effektivitet, insyn och ansvarsskyldighet.

Den här årsrapporten från kommissionen för 2008 har utarbetats i samarbete med EFR:s vetenskapliga råd. Den innehåller kommissionens bedömning av EFR:s verksamhet och måluppfyllelse under det andra verksamhetsåret.

EFR:s verksamhet under 2008 kan delas in under två huvudsakliga områden. Det första området består av det fortsatta genomförandet av programmet, särskilt genomförandet av första utlysningen om EFR:s bidrag till avancerad forskning och offentliggörandet av de andra utlysningarna om EFR:s startbidrag och bidrag till avancerad forskning. Detta verksamhetsområde omfattar operativ justering av utlysningar och expertutvärderingar, åtgärder avsedda att garantera integriteten för förfaranden och processer, strategiskt och administrativt stöd till vetenskapliga rådet och kommunikationen med forskarvärlden.

Det andra verksamhetsområdet omfattar inrättandet av EFR:s genomförandeorgan som senare kommer att ta över den särskilda genomförandestrukturens funktioner, vilka för närvarande sköts av kommissionen. Verksamheten inom detta område omfattade antagandet av en delegerande rättsakt, urval och rekrytering av ny personal för genomförandeorganet och utnämning av en styrkommitté. Dessutom utarbetade kommissionen metodologin för en översyn för 2009 rörande mekanismer och strukturer som används för att genomföra programmet.

2. RÄTTSLIG GRUND

I artikel 4.4 i beslutet om det särskilda programmet Idéer² heter det att

¹ 2007/134/EG: Kommissionens beslut av den 2 februari 2007 om inrättande av Europeiska forskningsrådet (EUT L 57, 24.2.2007, s. 14).

² 2006/972/EG: Rådets beslut av den 19 december 2006 om det särskilda programmet Idéer för genomförande av Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013) (EUT L 400, 30.12.2006, s. 242).

”[k]ommissionen skall stå som garant för Europeiska forskningsrådets självständighet och integritet, se till att forskningsrådets uppgifter utförs korrekt och lämna en årsrapport till Europaparlamentet och rådet om forskningsrådets verksamhet och uppfyllande av målen i det särskilda programmet”.

I bilaga 1 till samma beslut anges att årsrapporten ska utarbetas i samarbete med vetenskapliga rådet.

3. STRATEGISKA FRÅGOR

Vetenskapliga rådet har ansvar för att fastställa EFR:s forskningsstrategi, bland annat i form av det årliga arbetsprogrammet för Idéer. Under 2008 gjordes inga grundläggande ändringar av EFR:s strategi. Det gjordes dock justeringar och förfiningar eftersom EFR:s ökade finansieringsresurser gjort det möjligt att för första gången inom samma årsbudget genomföra utlysning både om startbidrag och om bidrag till avancerad forskning.

Likaså förfinades EFR:s expertutvärderingssystem, bland annat i fråga om hanteringen av tvärvetenskapliga förslag, EFR:s kommunikationsstrategi rörande offentliggörandet av utvärderingsresultat och strategin för att undvika situationer med intressekonflikter.

3.1. Bidrag

Vetenskapliga rådet har tagit fram två centrala finansieringssystem under det särskilda programmet Idéer avsedda att främja forskningens excellens inom alla kunskapsområden. Forskare som bor i eller flyttar till en EU-medlemsstat eller ett FP7-associerat land är stödberättigade, oavsett nationalitet. På detta sätt säkras även det mänskliga kapitalet: de bästa talangerna hålls kvar i och lockas till Europa.

Det gäller följande program

EFR:s startbidrag för oberoende forskare (ERC Starting Grants): stöd till oberoende karriär för framstående forskare som står i begrepp att inleda eller stärka ett oberoende forskningsteam eller, beroende på ämnesområde, inrätta ett eget oberoende forskningsprogram.

EFR:s bidrag till avancerad forskning (ERC Advanced Grants): Stöd till framstående, innovativa och forskarstyrda forskningsprojekt ledda av framstående forskare, oavsett ålder, som redan har etablerat sig som oberoende forskningsledare i eget namn.

3.2. Arbetsprogram

Arbetsprogrammet Idéer för 2008³ etablerades av vetenskapliga rådet och överlämnades till kommissionen i början av 2008 varefter det antogs. Det visade sig vara nödvändigt med justeringar efter det synnerligen stora antalet ansökningar som kom in i samband med 2007 års utlysning om startbidrag. Det året mottogs tre gånger fler förslag än förväntat, vilket medförde ett betydande tryck på genomförandestrukturens resurser (administrationen och IT-infrastrukturen) och utvärderingspanelerna, och totalt kunde bara 3 % av de inkomna förslagen godkännas.

³ K(2007)5746 av den 29 november 2007, ej offentliggjort.

År 2008 infördes därför ett antal justeringar med tanke på framtida utlysningar i syfte att begränsa antalet förslag utan att kvaliteten försämras. För att undvika icke-konkurrenskraftiga förslag infördes riktmärkning av de sökandes vetenskapliga bevis på resultat och en begränsning av möjligheten att lämna in förslag på nytt.

För startbidragen infördes en symmetrisk minskning av stödberättigandet, från 2–9 år för 2007 till 3–8 år för 2008. I fråga om bidragen till avancerad forskning förelåg ett beslut om att budgetarna för de två första utlysningarna (2008 och 2009) skulle vara sammankopplade så att sökande under dessa två på varandra följande år får tillgång till en kumulativ budget på cirka 1 miljard euro. För att säkerställa lika behandling av alla sökande gjordes därför inte några väsentliga justeringar av villkoren för stödberättigande eller förfarandena för ansökan och expertutvärdering inom avdelningarna för bidrag till avancerad forskning i jämförelse med föregående arbetsprogram.

3.3. Metod för expertutvärdering

Eftersom kvaliteten på EFR:s expertutvärdering och det förtroende den lyckas bygga inom forskarvärlden är avgörande för uppfyllande av EFR:s mål, har vetenskapliga rådet noga gått igenom EFR:s metod för expertutvärdering. Vetenskapliga rådet införde en struktur med expertutvärderingspaneler på hög nivå som omfattar alla forskningsdiscipliner samlade inom en ram med tre huvudsakliga forskningsområden: fysik och ingenjörsvetenskap, naturvetenskap samt samhällsvetenskap och humaniora. Panelens medlemmar föreslås av vetenskapliga rådet och består bland annat av forskare, ingenjörer och akademiker med bästa internationella anseende, både från EU-länder och från andra länder.

Varje panel täcker ett brett spektrum av områden så att vederbörlig hänsyn kan tas till högkvalitativa och tvärvetenskapliga förslag, och varje panel har en ordförande som ger hela expertutvärderingsprocessen öppenhet och trovärdighet. På grundval av erfarenheterna från den föregående utlysningen ökades antalet paneler till 25 för 2008 års första utlysning om EFR:s bidrag för avancerad forskning, för att få en bättre spridning av efterfrågan över alla paneler och säkerställa att alla berörda discipliner är företrädade. Två uppsättningar paneler har inrättats och de ska fungera under alternerande år. På så sätt underlättas arbetsbördan för enskilda utvärderare samtidigt som de inte utesluts från att själva lämna in förslag till EFR.

Likaså ökades antalet paneler för startbidrag till 25 så att panelerna för de två bidragsordningarna fungerar sinsemellan konsekvent.

4. PROGRAMGENOMFÖRANDE

Inom ramen för programmet utnyttjades bemyndiganden på 523,90 miljoner euro (övergripande åtaganden) och betalningsbemyndiganden på 227,20 miljoner euro. Dessa belopp motsvarar 99,988 % respektive 100 % av driftsanslagen till det särskilda programmet Idéer.

4.1. Bidrag

Bidragen beviljades genom en formell bidragsöverenskommelse efter att de rättsliga och finansiella förfarandena hade slutförts och det formella bidragsbeslutet hade fattats. Förberedelserna inför beviljandet av bidrag inbegriper inte några förhandlingar om förslagets vetenskapliga eller tekniska substans, utan bidraget erbjuds på grundval av det inlämnade förslaget och den finansiering som rekommenderas efter expertutvärderingen.

Om tillräckliga budgetmedel blir tillgängliga (t.ex. om godkända förslag dras tillbaka eller om det kommer intäkter från tredjeland), inleds förberedelserna för bidragsöverenskommelse för det högst rankade förslaget på reservlistan och fortsätter med de andra förslagen i sjunkande ordning enligt den slutliga rankningen.

4.1.1. 2007 års startbidrag

Beviljandeförfarandet för EFR:s första startbidrag slutfördes under första halvan av 2008. Vetenskapliga rådet följde noga med förfarandet. Den ursprungliga budgeten på 292,2 miljoner euro som fastställdes i det reviderade arbetsprogrammet för 2007 kunde ökas till 338 miljoner euro tack vare bidrag från länder utanför EU som deltar i FP7. Denna ökning av budgeten gjorde det möjligt för EFR att finansiera fler än de cirka 250 bidrag som ursprungligen förutsetts.

I slutändan fick 299 av de inlämnade förslagen finansiering enligt den meritordning som fastställts genom expertutvärderingen.

4.1.2. 2008 års bidrag till avancerad forskning

Den första utlysningen om EFR:s bidrag till avancerad forskning offentliggjordes den 30 november 2007 med tre olika tidsfrister under våren 2008 beroende på område (fysik och ingenjörsvetenskap, naturvetenskap, samhällsvetenskap och humaniora). Utlysningen omfattade en ansökningsprocess i ett steg (de sökande ombads att inom tidsfristen presentera fullständiga förslag tillsammans med synopsis och bevis på resultat inom ledande forskning) och en bedömning i två steg. Den hade en vägledande budget på 516,95 miljoner euro.

Genomförandestrukturen verkställde EFR:s expertutvärderingssystem och utnämnde panelens medlemmar enligt vetenskapliga rådets definition. Totalt inkom 2 167 förslag (997 inom fysik, 766 inom naturvetenskap och 404 inom samhällsvetenskap och humaniora) av vilka 2 034 gick vidare till expertutvärdering efter en första kvalifikationskontroll. Detta var betydligt mindre än antalet förslag som lämnades in för 2007 års startbidrag, vilket tyder på att de åtgärder som vidtagits för att minska antalet ansökningar samtidigt som kvaliteten bibehålls hade varit framgångsrika⁴. Fram till slutet av 2008 hade 275 förslag av de inlämnade förslagen för denna ansökningsomgång valts ut för finansiering: 114 inom fysik, 84 inom naturvetenskap, 48 inom samhällsvetenskap och humaniora, och 29 förslag sorterades in i den nya tvärvetenskapliga kategorin. Beroende på intäkterna från tredjeland kan det bli möjligt att under 2009 finansiera ännu fler av de inlämnade förslagen.

4.1.3. 2009 års startbidrag

Den andra utlysningen om EFR:s startbidrag offentliggjordes i juli 2008 med tre olika tidsfrister under hösten 2008 beroende på område. Totalt 2 503 förslag lämnades in: 1 112 inom fysik, 927 inom naturvetenskap och 464 inom samhällsvetenskap och humaniora. Eftersom förfarandet ännu inte är avslutat finns det inte tillgång till slutliga uppgifter om antalet utvalda förslag.

⁴ Se även avsnitt 3.1.

4.1.4. 2009 års bidrag till avancerad forskning

Den andra utlysningen om EFR:s bidrag till avancerad forskning offentliggjordes i november 2008 med tre olika tidsfrister under våren 2009 beroende på område. Eftersom förfarandet ännu inte är avslutat finns det inte tillgång till slutliga uppgifter om antalet förslag.

4.2. Programkommittén

Programkommittén för Idéer höll sammanträden den 31 januari, den 12 juni och den 20 november 2008. Dessa sammanträden ingick i den vanliga verksamheten i programkommittén (som normalt sett fungerar som rådgivande instans) men deras syfte var också att hålla kommittén fullständigt informerad om hur genomförandet av programmet Idéer och EFR framskrider, och att skapa utrymme för ett öppet informationsutbyte om strategier och operativa frågor mellan kommittén och EFR:s vetenskapliga råd och generalsekreterare samt EFR:s genomförandestruktur.

4.3. Etisk granskning

Av de 299 projekt som valdes ut för finansiering inom 2007 års utlysning om startbidrag granskades 95 av en extern etikpanel, och av dessa blev 40 projekt föremål för en fullständig etisk granskning. Ett av projekten inbegrep användningen av stamceller från foster och detta projekt lades i oktober 2008 fram för yttrande från programkommittén.

Inom 2008 års utlysning om bidrag till avancerad forskning registrerades 126 förslag för etisk granskning. Det framkom vid granskningen att 57 förslag krävde fullständig etisk granskning och 2 av dessa inbegrep användningen av stamceller från foster. Intyg över nationellt godkännande efterfrågades i 61 fall där en fullständig etisk granskning inte behövdes. I fråga om åtta förslag kunde förfarandet för bidragsöverenskommelse inledas direkt, utan krav på ytterligare dokument eller nya granskningar. Den fullständiga etiska granskningen hölls i november 2008. I två fall krävdes en ny etisk granskning. Denna genomfördes i januari 2009 och de två förslagen godkändes på villkor att de sökande lämnar ytterligare dokumentation.

4.4. Besvärshänvisning

Besvärskommittén för Idéer⁵ behandlade 276 överklaganden rörande förslag som lämnats in inom 2007 års utlysning om startbidrag och 174 överklaganden rörande förslag som lämnats in inom 2008 års utlysning om bidrag för avancerad forskning. Dessa siffror motsvarar omkring 3 % respektive 8 % av de inlämnade förslagen.

Besvärskommittén slöt sig till att 15 överklaganden rörande 2007 års utlysning om startbidrag och 14 överklaganden rörande 2008 års utlysning om avancerad forskning kvalificerade sig för en bedömning eller ny bedömning. Med undantag av två fall har alla bedömningar och nya bedömningar nu slutförts. I inget av de fall som besvärskommittén granskat har man funnit anledning att revidera det tidigare beslutet.

⁵ EUT L 391 och EUT L 400, 30.12.2006 (EG- respektive Euratomregler) och rättelse för Euratom EUT L 54, 22. 2.2007, s. 4.

4.5. Kommunikation

En betydande insats gjordes under 2008 för att effektivt kommunicera ut EFR:s verksamhet till forskarvärlden och öka kännedomen om EFR hos en bredare allmänhet. Ett antal centrala kommunikationsverktyg, -produkter och -kanaler togs fram 2008 för att sprida information om EFR.

En mycket framgångsrik EFR-konferens hölls den 7 oktober 2008 i Paris under det franska ordförandeskapet. Konferensen, *The European Research Council for a policy of excellence: the first award winners pave the way*, fungerade som en del av bedömningen av EFR:s första år av finansieringsverksamhet och gav mottagarna av EFR:s startbidrag möjlighet att dela erfarenheter. EFR deltog också i vetenskapliga mässor och sammankomster med internationell inriktning som en del av sin kommunikationsstrategi med inledande fokus på USA.

4.6. Övervakning, bedömning och utvärdering av det särskilda programmet Idées

Under 2008 har åtgärder vidtagits för att EFR:s verksamhet ska vara effektiv, öppen och tillförlitlig. EFR ska också vara en verkligt ”lärande organisation” där resultaten bedöms fortlöpande, och rutiner justeras och förbättras med utgångspunkt från vunna erfarenheter.

Under hela året strävade EFR efter att ytterligare utveckla strategin för övervakning, bedömning och utvärdering av sin verksamhet och EFR:s verkningar betraktade ur ett vetenskapligt perspektiv. En ram inrättades i syfte att definiera EFR:s strategiska krav, vetenskapliga rådets ansvar och kommissionens skyldigheter att övervaka och utvärdera genomförandet av programmet. Ramen utgår från de olika kategorierna av tänkbara effekter och verkningar, och en bred och integrerad förståelse för EFR:s funktion.

4.6.1. Stödåtgärder

Åtagandet att utlysa samordnings- och stödåtgärder (CSA) fanns först med i arbetsprogrammet för 2008. Den första CSA-ansökningsomgången utlystes i juli 2008 med tidsfrist i november 2008 och syftet med den var att skapa en portfölj av projekt, undersökningar och tillhörande initiativ som kunde bidra till övervakning, bedömning och utvärdering av EFR:s verksamhet och programmet Idées. Arbetsprogrammet omfattade också stödåtgärder vid särskilda juridiska enheter (så kallade mottagare), som bistår vetenskapliga rådets ordförande och vice ordförande på deras arbetsplatser⁶.

Två förslag valdes ut: ett rörande analys av programmets inverkan på forskare, forskningsorganisationer, finansieringsinstitutioner och policystrukturer och ett annat rörande karriärutveckling, värdinstitutioner, forskningsstrukturer och forskningsresultat. Resultaten analyserades mot den ovan beskrivna ramen och en andra CSA-ansökningsomgång offentliggjordes i november 2008 med inriktning på de ”luckor” bland ämnena och intresseområdena där inga förslag hade valts ut för finansiering under föregående ansökningsomgång. Informationen spreds till utvärderingssamfundet och en informationsdag anordnades i Bryssel den 16 september.

⁶ Dessa stödåtgärder är efterföljare till de särskilda stödåtgärder (SSA) som hade liknande syfte som de förberedande åtgärderna inom det sjätte ramprogrammet.

4.6.2. Översyn av strukturer och mekanismer

I bilaga I till beslutet om att inrätta det särskilda programmet Idéer fastställs att utöver kontinuerliga utvärderingar

”skall en oberoende översyn av forskningsrådets strukturer och mekanismer också genomföras mot bakgrund av kriterierna vetenskaplig excellens, självständighet, effektivitet och insyn och med full medverkan av det vetenskapliga rådet. Även förfarandet och kriterierna för urvalet av ledamöter i det vetenskapliga rådet kommer att ingå. Vid översynen skall man uttryckligen behandla fördelarna och nackdelarna med en struktur grundad på ett genomförandeorgan och en struktur grundad på artikel 171 i fördraget. På grundval av denna översyn bör dessa strukturer och mekanismer vid behov ändras. Kommissionen skall se till att alla nödvändiga förberedelser, inklusive alla lagstiftningsförslag som den anser nödvändiga, genomförs och läggs fram för Europaparlamentet och rådet i enlighet med fördraget för att den övergång som krävs till en eventuell ändrad struktur skall kunna ske så snart som möjligt.”

Under 2008 lade kommissionen fram ett meddelande till rådet och Europaparlamentet om metodiken och arbetssättet för den översyn som oberoende experter ska göra av Europeiska forskningsrådets organisation och verksamhetssätt⁷. Översynen genomfördes 2009.

5. EUROPEISKA FORSKNINGSRÅDETS ORGANISATION

5.1. Det vetenskapliga rådet

Tre ledamöter av det vetenskapliga rådet avgick under 2008 på grund av personliga skäl⁸. Kommissionen tillsatte en nomineringskommitté⁹ med uppdrag att välja tre nya ledamöter till det vetenskapliga rådet. Kommittén anmodades också att lämna rekommendationer om en metod för framtida ersättning av ledamöter¹⁰.

Vetenskapliga rådet sammanträdde i plenum fem gånger under 2008. EFR:s styrelse, som har inrättats av vetenskapliga rådet för att planera sammanträdena inom vetenskapliga rådet och etablera kontakter med den särskilda genomförandestrukturen, sammanträdde sju gånger under året. Vetenskapliga rådet höll också en informell ”strategihändelse” vid vilken diskuterades erfarenheterna från de tre första åren av vetenskapliga rådets verksamhet och framtida strategiska inriktningar.

5.2. Inrättandet av EFR:s genomförandeorgan som genomförandestruktur

Enligt beslutet om att inrätta EFR måste genomförandestrukturen vara en extern struktur med ansvar för alla aspekter rörande det administrativa genomförandet och genomförandet av

⁷ KOM(2008) 526.

⁸ Dessa var professor Paul J. Crutzen, professor Lord May of Oxford och professor Manuel Castells.

⁹ Kommittén bestod av professor Eero Vuorio (kansler vid University of Turku) som ordförande för kommittén och professor Hélène Ahrweiler (hedersrektor och kansler vid Academy of Paris), professor Zita Aušrelė Kučinskienė (dekanus för fakulteten för medicin vid Vilnius University) och professor Arnold Schmidt (professor vid Vienna University of Technology) som ledamöter.

¹⁰ Nyhetsmeddelanden om europeisk forskning: Set up of the ERC Identification Committee. Bryssel, 23 september 2008 (<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=newsalert&lg=en&year=2008&na=na-230908>).

programmet i enlighet med det årliga arbetsprogrammet. Strukturen ska framför allt ta hand om utvärderingsförfaranden, expertutvärderingar och urvalsprocesser enligt principer fastställda av vetenskapliga rådet samt sköta den finansiella och vetenskapliga handläggningen av bidrag.

År 2007 fattades beslut om att genomföra kravet på extern struktur för genomförandestrukturen genom inrättandet av ett genomförandeorgan, som formellt inrättades genom kommissionens beslut av den 14 december 2007¹¹ enligt de allmänna bestämmelserna om genomförandeorgan¹². En kostnadsnyttoanalys hade också visat att alternativet med genomförandeorgan kunde sänka de uppskattade administrativa kostnaderna från den nivå på 5 % som ursprungligen hade förutsetts i beslutet om att inrätta det särskilda programmet Idéer till 3,5 % – en andel som väl låter sig jämföras med motsvarande värde för liknande finansieringsorgan.

5.2.1. *Delegerande rättsakt*

I oktober 2008 antog kommissionen ett beslut om delegering till EFR:s genomförandeorgan av de behörigheter som krävs för genomförande av programmet och för att de ska kunna ge stöd till vetenskapliga rådet¹³. Till övriga särskilda uppgifter hör planering och genomförande av information, kommunikation och spridning och behörigheten att utnämna experter för utvärdering av förslagen och att teckna bidragsöverenskommelser.

5.2.2. *Inrättande av en styrkommitté*

Inrättandet av en styrkommitté är ett obligatorium för alla genomförandeorgan¹⁴. Styrkommittén har ansvar särskilt för det årliga antagandet av organets arbetsprogram och administrativa budget. Styrkommittén för EFR:s genomförandeorgan inrättades 2008 genom ett kommissionsbeslut¹⁵ och kommitténs sammansättning återspeglar EFR:s särskilda drag. Styrkommittén för EFR:s genomförandeorgan består av tre företrädare för kommissionen och två företrädare för den vetenskapliga samfälligheten av vilka en är ledamot i vetenskapliga rådet, och EFR:s generalsekreterare har status av observatör.

5.2.3. *Beviljandet av administrativt oberoende*

Fram till dess att genomförandeorganet beviljades administrativt oberoende i enlighet med ERF-beslutet, sköttes den särskilda genomförandestrukturens funktioner av en särskilt inrättad

¹¹ 2008/37/EG: Kommissionens beslut av den 14 december 2007 om inrättande av genomförandeorganet för Europeiska forskningsrådet för förvaltningen av det särskilda gemenskapsprogrammet Idéer på området spetsforskning enligt rådets förordning (EG) nr 58/2003 (EUT L 9, 12.1.2008, s. 15).

¹² Rådets förordning (EG) nr 58/2003 av den 19 december 2002 om stadgar för de genomförandeorgan som ansvarar för vissa uppgifter som avser förvaltningen av gemenskapsprogram (EGT L 11, 16.1.2003, s. 1).

¹³ Commission Decision of 8/X/2008 delegating powers to the European Research Council Executive Agency with a view to performance of tasks linked to implementation of the specific programme Ideas in the field of research comprising in particular implementation of appropriations entered in the Community budget. K(2008) 5694 (ej offentliggjort, ej översatt till svenska).

¹⁴ Artikel 8 i rådets förordning (EG) nr 58/2003 av den 19 december 2002 om stadgar för de genomförandeorgan som ansvarar för vissa uppgifter som avser förvaltningen av gemenskapsprogram (EGT L 11, 16.1.2003, s. 1).

¹⁵ Commission Decision appointing the five members and one observer of the Steering Committee of the European Research Council Executive Agency, K(2008) 5132 (ej offentliggjort, ej översatt till svenska).

avdelning hos kommissionen: direktorat S vid generaldirektoratet för forskning¹⁶. Under 2008 inleddes med framgång arbetet med att formellt inrätta genomförandeorganet och få det i drift, både i fråga om att fastställa den rättsliga och administrativa ramen för organet och att överföra de funktioner som direktorat S sköter.

5.3. Utstationering och rekrytering av personal

De första uppmaningarna till intresseanmälan och meddelanden om lediga tjänster offentliggjordes 2008 för rekrytering eller utstationering till profiler och poster vid genomförandeorganet. Genom detta förfarande verkställdes en kontinuerlig komplettering av personal vid EFR:s genomförandeorgan och vid slutet av året hade redan 61 anställda tillträtt på sina poster där de utförde sina arbetsuppgifter parallellt med personal från direktorat S vid generaldirektoratet för forskning. Utöver detta utstationerades 11 tjänstemän med vetenskaplig kompetens från detta generaldirektorat till genomförandeorganet. Rekryteringen och utstationeringen har gått framåt i sådan takt att den minskning av personal som under samma period ägde rum vid direktorat S har kunnat kompenseras mer än väl.

Det betyder att det inte förekom några avbrott av själva genomförandet av programmet medan genomförandeorganets administrativa kapacitet utökades och stärktes med tanke på det förestående oberoendet 2009¹⁷.

5.3.1. Utstationerade tjänstemän i tjänstens intresse

Jack Metthey, direktör för direktorat S, utnämndes parallellt som tillförordnad direktör för EFR:s genomförande organ¹⁸ fram till dess att en direktör utnämnts för organet.

Utöver besättandet av tjänsten som direktör finns det planer på att 19 andra tjänster vid genomförandeorganet ska besättas med kommissionstjänstemän som utstationeras i tjänstens intresse: 16 på ledningsnivå och tre på andra nivåer. Utlysningar för alla dessa tjänster offentliggjordes under årets gång och fram till slutet av 2008 hade en tjänst på ledningsnivå besatts.

5.3.2. Utifrån inhyrda tillfälligt anställda

Inhyrda tillfälligt anställda kommer att tillsättas på centrala vetenskapliga, operativa och administrativa poster. Under 2008 utlystes alla 80 posterna för tillfälligt anställda och vid slutet av året hade urvalsförfarandena för de flesta av dem kommit tämligen långt. Eftersom rekryteringsprocessen för denna personalkategori är relativt tidskrävande inledde de första tillfälligt anställda sina arbetsuppgifter i början av 2009.

5.3.3. Kontraktsanställda

Kontraktsanställda används för ett brett spektrum av arbetsuppgifter under övervakning av tillfälligt anställda.

¹⁶ Genomförandeorganet beviljades administrativt oberoende den 15 juli 2009.

¹⁷ Se avsnitt 5.2.3.

¹⁸ Beslut fattat vid kommissionens 1839:e möte den 16 juli 2008.

5.3.4. Utstationerade nationella experter

Utstationerade nationella experter vid direktorat S erbjöds möjligheten till överföring till genomförandeorganet. Fram till slutet av 2008 hade elva experter tagit vara på erbjudandet.

5.4. Ort

Särskilda lokaler för EFR har upphandlats nära *Gare du Nord* och stadens botaniska park, på samma plats som även kommer att bli säte för kommissionens genomförandeorgan för forskning (Research Executive Agency, REA) som förvaltar andra särskilda program inom FP7. Utrymmena hyser nu kontor för genomförandeorganets personal och EFR:s generalsekreterare och mötesutrymmen för vetenskapliga rådets expertutvärderingar.

EFR:s genomförandeorgans hela personal förväntas ha flyttat till de nya lokalerna i slutet av 2009.

6. SLUTSATSER OCH UTSIKTER FÖR 2009

Den huvudsakliga lagstiftnings- och verksamhetsmässiga utvecklingen rörande EFR:s genomförandeorgan har framskridit betydligt under 2008 och ledde fram till att organet fick sitt oberoende 2009. En central faktor för detta har varit det effektiva samarbetet med vetenskapliga rådet. Rekrytering och utstationering av personal vid genomförandeorganet har framskridit och tagit fart på ett sätt som kompenserar för vissa fördröjningar i starten på grund av det stora intresset och den mycket omfattande responsen i de första ansökningsomgångarna.

EFR:s bidragssystem kommer i framtiden att utvecklas vidare för att säkerställa att bidragen fortsätter att stödja excellens och att de förvaltas på ett effektivt sätt. Man håller på att överväga åtgärder avsedda att öka intresset hos forskare från tredjeländer för EU och de associerade länderna. Det finns också planer på justeringar och kampanjer för att öka kvinnliga forskares deltagande. Vetenskapliga rådet har kommit överens om att ytterligare stärka sådana bestämmelser i arbetsprogrammet som beaktar karriärbrott i kvinnliga forskares yrkesverksamhet.

EFR vill också se att finansieringen inte begränsas till välbeställda länder och regioner i Europa. Vårdinstitutionerna förväntas att inom den ram som byggs upp av EFR:s förlaga till bidragsöverenskommelse och andra befintliga administrativa och rättsliga ramar vidta lämpliga åtgärder för att locka och behålla vetenskapsmän och akademiker som kvalificerar för EFR-bidrag.

Samtidigt förväntas vårdinstitutionerna använda resurserna från ett EFR-bidrag till att nå de mål som har fastställts för det särskilda forskningsprojektet det gäller. EFR-bidragen ska stödja forskningsexcellens i hela Europeiska unionen och de associerade länderna, inbegripet länder och regioner som inte är så väl försedda med anläggningar och infrastruktur för forskning. På så sätt kan EFR-bidragen komplettera vårdinstitutionernas ansträngningar att bygga upp eller stärka excellensen i hela Europa.

Effektiviteten kommer att förbättras genom övervakning och utvärdering, och särskilt genom översyn av EFR:s strukturer och mekanismer. EFR ser sig själv som en "lärande organisation" och de erfarenheter som hittills har vunnits kommer att bilda en grund för översynen, som bör

slutföras inom de aktuella kommissionärernas mandat och som kommer att ge värdefulla resultat.